

ΠΩΣ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΝΩ ΚΟΙΜΑΣΤΕ

Το Harehills είναι μια περιοχή του ανατολικού Λιντς, στη Βρετανία, στην οποία κατοικούν μέλη της πολυεθνικής εργατικής τάξης, κυρίως Ρομά και μετανάστες ασιατικής καταγωγής. Στις 18 του περασμένου Ιούλη, νωρίς το απόγευμα, η τοπική αστυνομία δέχτηκε κλήση από κάποιους υπαλλήλους της Κοινωνικής Πρόνοιας οι οποίοι είχαν επισκεφθεί μια οικογένεια Ρομά με σκοπό να πάρουν με τη βία τα τέσσερα παιδιά της για να τα θέσουν υπό κρατική «προστασία». Οι γονείς είχαν αρνηθεί, μάλλον όχι και τόσο ευγενικά, αυτήν την εκδήλωση της κρατικής στοργής κι έτσι έπρεπε να παρέμβουν οι μπάτσοι. Όταν όμως έφτασε το πρώτο περιπολικό, βρέθηκε μπροστά σε μια πολυπληθή κι ετοιμοπόλημη επιτροπή υποδοχής από τη γειτονιά. Ακολούθησαν μπάχαλα, οι μπάτσοι έφυγαν τρέχοντας, το περιπολικό έμεινε στο σημείο κατεστραμμένο και αναποδογυρισμένο, τα βανάκια με τις ειδικές μονάδες αποκατάστασης της τάξης που ήρθαν στη συνέχεια δέχτηκαν κι αυτά έναν καταιγισμό από πέτρες, ενώ μερικές ώρες αργότερα ένα διώροφο λεωφορείο αστικών συγκοινωνιών τυλίχτηκε στις φλόγες.¹

Το επόμενο πρωί, η τοπική αστυνομία απέδωσε την ευθύνη για τις ταραχές σε μια «εγκληματική μειονότητα», παρά τις αναφορές στον τύπο που έκαναν λόγο για περίπου 2000 ανθρώπους στον δρόμο απέναντι στους μπάτσους. Η υπουργός Εσωτερικών, Yvette Cooper, χρησιμοποίησε μια παρόμοια φρασεολογία, σπληλιτεύοντας την «εγκληματικότητα» των ταραχοποιών και τονίζοντας ότι οι υπαίτιοι θα αντιμετωπίσουν την «πλήρη δύναμη του νόμου». Ο πρωθυπουργός, δε, και πρόεδρος του Εργατικού Κόμματος, Keir Starmer, ξεκαθάρισε, μέσω του γραφείου τύπου του, ότι οι «σοκαριστικές και ντροπιαστικές» αυτές ταραχές αντιστοιχούν σε ένα είδος «αταξίας» που δεν έχει θέση στην «κοινωνία μας».² Για τον ίδιο προφανώς λόγο, για την καταπολέμηση της αταξίας που συνδέεται με την πολυεθνική εργατική τάξη, ο Starmer, λίγο καιρό πριν, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, διακήρυξε ότι πρέπει να θεσπιστεί μια νέα «Διοίκηση Ασφάλειας Συνόρων», εφοδιασμένη με εξουσίες που σήμερα διαθέτουν οι αντιπρομοκρατικές υπηρεσίες, και ότι οι βρετανικές εταιρείες πρέπει να «λάβουν βοήθεια ώστε να προσλαμβάνουν πρώτα Βρετανούς».³

Στον ελληνικό τύπο, η είδηση για το αναποδογυρισμένο περιπολικό στο Harehills αναμεταδόθηκε με όρους αστυνομικού ρεπορτάζ. Τα σχετικά δημοσιεύματα περιέγραφαν μια «νύχτα χάους» και «επεισόδια που θύμιζαν περισσότερο ταινία παρά πραγματικότητα» με πρωταγωνιστή ένα «εξαγριωμένο» πλήθος ή «όχλο». Δεν επιστρατεύτηκαν ειδικοί αναλυτές για να καταθέσουν τη γνώμη τους περί των κοινωνικών αιτιών και των πολιτικών προεκτάσεων αυτής της «εξαγρίωσης».⁴ Δεν τέθηκε, ούτε από σπόντα, το ερώτημα γιατί μπορεί να προκαλεί οργή σε μια πολυεθνική εργατική συνοικία το θεάρεστο έργο των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και πώς ο ρόλος των κοινωνικών λειτουργών διασταυρώνεται με τον ρόλο των μπάτσων. Θεωρήθηκαν επαρκείς οι δηλώσεις αποτροπιασμού από επίσημα χείλη περί εγκληματικότητας και αντικοινωνικής αταξίας.

Λιγότερο από δύο βδομάδες μετά, η εγχώρια ειδησεογραφία κατακλύστηκε από εικόνες μιας Βρετανίας «φλεγόμενης» από βίαιες ταραχές. Αυτό που πραγματικά είχε συμβεί ήταν ότι, με αφορμή τη δολοφονία τριών παιδιών από έναν 17χρονο, σε μια σειρά από βρετανικές πόλεις οργανώθηκαν αντιμεταναστευτικές συγκεντρώσεις. Κάποιες πήραν τη μορφή επιθέσεων σε τζαμιά και ξενώνες προσφύγων. Το σκηνικό αυτό κράτησε από τις 30 του Ιούλη ως τις 7 Αυγούστου. Σε όλες τις περιπτώσεις φαίνεται πως οι συμμετέχοντες ήταν μερικές εκατοντάδες το πολύ. Σύμφωνα με τον ελληνικό τύπο, όμως, η κατάσταση ήταν συγκρίσιμη με τις ταραχές που είχαν ξεσπάσει σε διάφορες εργατικές περιοχές το 2011 ενάντια στην αστυνομική βία. Και τότε και τώρα ο κοινός παρονομαστής εμφανίστηκε να είναι η «αταξία». Στο ίδιο τσουβάλι είχαν ήδη μπει και οι συγκρούσεις στο Harehills. Στη Βρετανία, στο ίδιο τσουβάλι,

Η συγκέντρωση από την οποία έχει ληφθεί η παραπάνω φωτογραφία οργανώθηκε σε ένα προάστιο του Birmingham έξω από ένα ισλαμικό κέντρο, ενάντια στους φασίστες. Δεν θα βρούμε σε αυτήν την περίπτωση τις γνωστές και τόσο εκφραστικές φυσιογνωμίες της δημοκρατικής μεσαίας τάξης. Θα βρούμε, ωστόσο, ακριβώς τη φιγούρα που στοχοποιείται κάθε φορά που το κράτος και οι ρουφιάνοι του μιλάνε για «αταξία».

της εγκληματικής διαγωγής των αντικοινωνικών thugs, μπήκαν ακόμα και οι αντιφασιστικές συγκεντρώσεις που πραγματοποιήθηκαν από μετανάστες, κατά τη διάρκεια των «ταραχών» του Αυγούστου, χωρίς την κηδεμονία της βρετανικής αριστεράς.⁵ Η συμπάρθεση των φασιστικών επιθέσεων, που όπως πολύ καλά γνωρίζουμε πάντα γίνονται με την ανοχή ή ακόμα και υπό την ενορκήστρωση τμημάτων του κρατικού μηχανισμού, με τις εκδηλώσεις προλεταριακής εναντίωσης στα χίλια πρόσωπα του κρατικού ελέγχου λειτουργεί από μόνη της ως ένα σιωπηρό ερμηνευτικό φίλτρο. Και μέσα από αυτό το φίλτρο, η βρετανική κοινωνία, αλλά και η δική μας, εμφανίζονται, και πάλι σιωπηρά, ως ειδυλλιακά τοπία τα οποία απειλούνται από κάποια «τέρατα» και προστατεύονται μέσω της κρατικής μηδενικής ανοχής.

Στα σχετικά δισέλιδα αφιερώματα που εμφανίστηκαν άμεσα στις ελληνικές κυριακάτικες εφημερίδες, η γραμμή ήταν κοινή: από τη μια πλευρά, ο αμόρφωτος ζοφερός όχλος των εργατικών συνοικιών, που παρασύρεται από λαϊκιστές χρήστες των ηλεκτρονικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, από την άλλη, η καλλιεργημένη μεσαία τάξη που υπερασπίζεται τις δημοκρατικές αξίες και παραδόσεις του βρετανικού κράτους, πλάι στα σώματα καταστολής. Το γεγονός ότι αυτό το κράτος είναι διαβόητο ανά την οικουμένη, ιδίως στην Αφρική και την Ασία, για τον διαχρονικό σεβασμό του προς τη διαφορετικότητα δεν κρίθηκε σκόπιμο να αναφερθεί. Ούτε, βέβαια, το γεγονός ότι η αντιμεταναστευτική ρητορική στη Βρετανία υιοθετείται, τα τελευταία πενήντα χρόνια, χωρίς αναστολές από όλο το πολιτικό φάσμα,⁶ με το κόμμα των Εργατικών να δίνει μάλιστα πρόσφατα, πριν από τις φετινές εκλογές, τα ρέστα του. Αντίθετα, χύθηκε πολύ μελάνι για να πειστεί η κοινή γνώμη, για πολλοστή φορά, ότι η καρδιά του φασισμού χτυπάει στις pub και τις πλατείες που πίνουν μπύρες τα ανόητα ζώα της εργατικής τάξης.

Με τα λόγια της κ. Ελισάβετ Κυρτσόγλου, καθηγήτριας Πολιτικής Ανθρωπολογίας και συνδιευθύντριας του Ινστιτούτου Παγκόσμιας Ασφάλειας του Πανεπιστημίου του Durham:

«Στις οικονομικά πιο εύρωστες περιοχές κυριαρχούν οι μεσοαστοί – πολίτες υψηλού μορφωτικού επιπέδου, που ανεξαρτήτως πολιτικής απόχρωσης υπεραμύνονται των αρχών μιας ανοιχτής κοινωνίας που αντέχει να είναι ως ένα βαθμό πολυπολιτισμική, της Δημοκρατίας, του Κράτους Δικαίου, των Ανθρωπίνων και Πολιτικών Δικαιωμάτων.

«Η ενωμένη Βρετανία στέκεται ακλόνητη απέναντι στους αλήτες». Μια δεξιά φυλλάδα της οποίας τα πρωτοσέλιδα, εδώ και δεκαετίες, έχουν θέμα την «εισβολή των μεταναστών» υμνεί τη συνεργασία μπάτσων και βρετανικής αριστεράς.

Στον αντίποδα, σε περιοχές με υψηλούς δείκτες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, τα λαϊκιστικά ακροδεξιά αφηγήματα βρίσκουν όλο και περισσότερους υποστηρικτές. Πολίτες χαμηλής μόρφωσης που ενημερώνονται κυρίως από τα κοινωνικά δίκτυα, ιδιαίτερως ευάλωτοι σε ψευδείς, κατασκευασμένες ειδήσεις και σε υπεραπλουστευτικές πολιτικές αναλύσεις, αλλοτριωμένοι λόγω του κοινωνικού και οικονομικού τους αποκλεισμού, διεκδικούν το ανήκειν μέσω της εθνικής τους ταυτότητας.⁷

Τι σοφές κουβέντες... Και πόσο ταιριαστές με όσα λέει και η εγχώρια αριστερά, με μια αξιοθαύμαστη επιμονή, δυο δεκαετίες τώρα για τον «κίνδυνο της ακροδεξιάς». Κάπως έτσι, η εργατική τάξη εικονογραφείται ως φορέας του κακού στην κοινωνία μας ώστε να μπορούν να ασκούνται πάνω στα μέλη της πειθαρχικές πολιτικές με ακόμα μεγαλύτερη ένταση και σε ακόμα μεγαλύτερη έκταση. Κάπως έτσι, επίσης, οι πραγματικοί φορείς διαχρονικά του φασισμού, δηλαδή τα «μορφωμένα» μέλη της μεσαίας τάξης, οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι μηχανικοί, τα στελέχη επιχειρήσεων, οι καθηγητές, οι κοινωνικοί λειτουργοί, όλοι αυτοί που κάθε μέρα αστυνομεύουν τον προλεταριακό «ζόφο», μεταμορφώνονται σε προασπιστές της κοινωνίας, ενώ υπεραμύνονται των υλικών τους προνομίων υπό κρατικές πλάτες. Κάπως έτσι, τέλος, η αριστερά του κράτους μπορεί να στήνει «μαζικές αντιφασιστικές κινητοποιήσεις» και να τις χαιρετίζει η δεξιά του κράτους ως επιδείξεις εθνικής ενότητας που συμπληρώνουν το έργο των δυνάμεων καταστολής.

1. Robyn Vinter, "We're in It Together": How Unrest in Leeds Escalated – and Was Defused", *The Guardian* [ηλ. έκδ.], 19/07/2024.
 2. Dennis Morton, James Connolly και Charles Gray, "Harehills: Live as Police Confirm 'Several Arrests Made' after Night of Chaos in Leeds Area", *Yorkshire Evening Post* [ηλ. έκδ.], 19/07/2024.
 3. Θανάσης Γκαβός, «Με αντιτρομοκρατικές εξουσίες θα αντιμετωπίσει την παράνομη μετανάστευση ο Κιρ Στάρμερ», *skai.gr*, 10/05/2024. «Στάρμερ: "Εάν εκλεγώ, θα μειώσω τους αριθμούς μετανάστευσης"», *Η Καθημερινή* [ηλ. έκδ.], 02/06/2024.
 4. «Νύχτα χάους στη Βρετανία – Εξαγριωμένο πλήθος έκαψε λεωφορείο και ανέτρεψε περιπολικό», *news247.gr*, 19/07/2024. Διαλέξαμε, εδώ, μια light σχετικά ανταπόκριση στον ελληνικό ηλεκτρονικό τύπο. Οι υπόλοιπες που είδαμε ήταν κάπως πιο χοντροκομμένες, ως προς την απέχθειά τους προς τους «ταραχοποιούς».
 5. Ένας 19χρονος που συμμετείχε σε μια τέτοια συγκέντρωση στο Birmingham καταδικάστηκε, τον περασμένο Σεπτέμβριο, σε φυλάκιση 20 μηνών με την κατηγορία ότι κλώτπησε την πόρτα μιας pub μέσα στην οποία πίστευε ότι είχαν καταφύγει φασίστες. Ο δικαστής τοποθέτησε ρητά αυτήν την υπόθεση στον γενικό καμβά της «πολιτικής αναταραχής» του Αυγούστου. Matthew Cooper, "Member of Mob Who Kicked Pub Door Locked Up for 20 Months", *Independent* [ηλ. έκδ.], 18/09/2024.
 6. Βλ. ενδεικτικά Alastair Sloan, "The Concerning Popularity of Enoch Powell and His Racist Speech", *aljazeera.com*, 20/04/2018.
 7. Ιωάννα Κλεφτόγιαννη, «Βρετανία: Γιατί φλέγεται; Ο Λαϊκισμός, η Ακροδεξιά και η Ευάλωτη Δημοκρατία», *Το Βήμα* [ηλ. έκδ.], 11/08/2024.

25/9: 195 άντρες εγκαθιστούν την εφαρμογή Panic Button ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Το μέτρο κρίνεται αργοπορημένο. Αν υπήρχε πριν από 10 χρόνια, ο Πιστόριους θα μπορούσε να έχει καταπολεμήσει τον πανικό του πατώντας το κουμπάκι και όχι πατώντας τη σκανδάλη. Φήμες πως η κυβέρνηση ετοιμάζει και πλατφόρμα στην οποία θα καταγράφονται οι κακοποιητικές γυναίκες ώστε να τις αποφεύγουν οι άντρες στα μπαρ δεν επιβεβαιώνονται.

6/10: Εκπρόσωποι των 8 νόμιμων συνδέσμων οπαδών συναντιούνται με τον υπουργό Αθλητισμού, δίνοντας συγχαρητήρια στο υπουργείο για τη λειτουργία του «Ψηφιακού Μητρώου Μελών Λεσχών Φιλάθλων». Ως ένδειξη συμφιλίωσης, ανταλλάσσουν λάβαρα των ομάδων τους. Θα έλεγε κανείς ότι τα κεφάλια των οπαδών έχουν γίνει «μια οικογένεια». Μήπως λοιπόν, μιας και τους αρέσουν τόσο οι πλατφόρμες, να εγκαταστήσουν και το Panic Button; Ποτέ δεν ξέρεις πότε θα ξεσπάσει καμιά ενδοοικογενειακή βία.

11/10: Ο ηγέτης των ιρανών Φρουρών της Επανάστασης, Ισμαήλ Καάνι, κανονίζει συνάντηση με τον Χασέμ Σαφιεντίν, διάδοχο του Νασράλα στην ηγεσία της Χεζμπολάχ. Δεν εμφανίζεται στο ραντεβού και ο Σαφιεντίν δολοφονείται από τους Ισραηλινούς. Συμπέρασμα: αν ο Καάνι σας ζητήσει να βρεθείτε, μην πάτε. Ή τουλάχιστον πάρτε μαζί καρένα Panic Button.

13/10: Ο Νίκος Δένδιας δίνει συνέντευξη εφ' όλης της ύλης στην *Καθημερινή*, δηλώνοντας πως «δεν τον ενδιαφέρει η προεδρία της δημοκρατίας». Για την πρωθυπουργία βέβαια δεν έκανε καμία δήλωση.

16/10: Ο Αντώνης Σαμαράς ταξιδεύει στην Κύπρο για να απονεμίσει το βραβείο της «Γυναίκας της Χρονιάς». Φέτος το βραβείο απονέμεται σε όλες τις γυναίκες της Κύπρου, με αφορμή τα 50 χρόνια από την τουρκική εισβολή. Το εντυπωσιακό εδώ δεν είναι οι φεμινιστικές ευαισθησίες του πρώην πρωθυπουργού, αλλά το γεγονός πως μόρεσε και ταξίδεψε στην Κύπρο, πράγμα που σημαίνει πως η Ανατολική Μεσόγειος ακόμη δεν έχει κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω καύσωνα. Μάλλον η Λενιώ Μυριβήλη έχει μέλλον ακόμη μέχρι να ανακηρυχθεί «γυναίκα της χρονιάς».

17/10: Οι πορτοκαλί σελίδες της *Καθημερινής* φιλοξενούν ανάλυση των 30 πιο περιζήτητων ειδικοτήτων στην αγορά εργασίας. Στα περιζήτητα επαγγέλματα με «χαμηλό επίπεδο εξειδίκευσης» αναφέρεται και το επάγγελμα του αφισοκολλητή. Εμείς πάντως που ασχολούμαστε τόσα χρόνια με το άθλημα, το έχουμε παρατηρήσει πράγματι ότι έχουν μειωθεί οι αφίσες στους τοίχους, αλλά δεν φανταζόμασταν ότι ο λόγος ήταν η έλλειψη αφισοκολλητών.

21/10: Ο υπουργός πλατφόρμας, εχμ, παιδείας, ανακοινώνει πως μέχρι στιγμής έχουν δοθεί 6.043 αποβολές για χρήση κινητού και χαρακτηρίζει το μέτρο «θεαματικά καλό». Κοίτα να δεις! Κι εμείς που νομίζαμε ότι η επιτυχία θα κρινόταν απ' το πόσα κινητά θα εμφανίζονταν κι όχι απ' το πόσες αποβολές θα μαζεύονταν. Δεν πιστεύουμε ο στόχος να ήταν οι αποβολές, ε;

24/10: Ο ηγέτης της τουρκικής αξιωματικής αντιπολίτευσης, Οζγκιούρ Οζέλ, καταδικάζει την τρομοκρατική επίθεση στις εγκαταστάσεις της αεροδιαστημικής εταιρείας Τουρκίας «ανεξάρτητα από ποιον ή πού προέρχεται». Μας πέρασε απ' το μυαλό ότι δεν έχει μεγάλη εμπιστοσύνη στην τουρκική κυβέρνηση, αλλά τελικά το απορρίψαμε. Αντίθετα, μας φαίνεται εξαιρετικά χρήσιμη προσθήκη σε μια σειρά πολιτικών δηλώσεων. Ο κύριος Δένδιας θα μπορούσε, για παράδειγμα, να δηλώσει «δε με ενδιαφέρει η προεδρία της δημοκρατίας, ανεξάρτητα από ποιον ή πού προέρχεται».